

IN THE NAME OF THE LAW

CLARIFYING DINA D'MALCHUSA DINA

SOURCES / מראי מקומות

1. מסכת גיטין י:
2. מסכת בבא בתרא נה. וברשב"ם
3. חידושי הרשב"א גיטין דף י:
4. רמ"א חושן משפט סימן שס"ט סעיף ח'
5. רמ"א סימן שס"ט סעיף י"א

מתני' א' ככל

השטרות^א העולים בערכאות של עובדי כוכבים
 אע"פ שחותמיהם עובדי כוכבים כשירים חוץ
 מגיטי נשים ושחרורי עבדים^ב ר"ש אומר אף
 אלו כשירין לא הוזכרו אלא בזמן שנעשו
 בהדיוט: גמ' קא פסיק ותני לא שנא מכר
 ל"ש מתנה בשלמא מכר מכי יהיב זוזי קמייהו
 הוא דקנה ושטרא ראייה בעלמא הוא דאי לא
 יהיב זוזי קמייהו לא הוו מרעי נפשייהו וכתבין
 ליה שטרא אלא מתנה במאי קא קני לאו
 בהאי שטרא והאי שטרא חספא בעלמא הוא^ג
 אמר שמואל^ד דינא דמלכותא דינא ואב"א
 יתני חוץ מגיטי נשים:

הועתק על ידי אוצר החכמה

2. בבא בתרא נה.

אילעא וכל רבותינו שוין בדבר אמר רבה^א
 הני תלת מילי אישתעי לי עוקבן בר נחמיה ריש גלותא משמיה דשמואל
^ב דינא דמלכותא דינא ואריסותא^ב דפרסאי עד מ' שנין

הועתק על ידי אוצר החכמה

רשב"ם

דאריסא

דפרסאי ארבעין שנין. חזקת פרסיים
 מ' שנים היא ע"י דינא דמלכותא
 דאע"ג דלא קני איניש אלא בשטר
 מיהו אם החזיק צה עכו"ם מ' שנים
 וצא ישראל וקנה ממנו הו קנין גמור
 ולא יוכל ישראל אחר לומר שלי היא
 שגזלה עכו"ם ממני ואע"ג דאמרינן
 (לעיל דף נה:) ישראל הבא מחמת
 העכו"ם הרי הוא כעכו"ם ואין לו חזקה
 אלא צה הוא שטרא שמכרה ישראל
 לעכו"ם הכא יש לו חזקה. אי נמי אהא
 לאשמועינן דאע"ג דצשאר מקומות
 הויה חזקה לישראל צג' שנים צארץ
 פרס אינה חזקה צפחות ממ' שנים
 דדינא דמלכותא הוא שם קן: הני

הועתק על ידי אוצר החכמה

ואיבעית אימא תני חוץ מכגיטי נשים. כלומר חוץ מכל שטר שכל גמר ענינו תלוי בו כגיטי נשים, ושטר מתנה דכוותיה הוא ופסול, ואיכא מאן דאמר דהני תרי לישני פליגי אהדדי דלשמואל שטר מתנה העולה בערכאות קונה וללישנא בתרא לא קני ואפילו היכא דאיכא הרמנא דמלכא, ואיכא מאן דמפרש דלא פליגי אלא דשמואל היכא דאיכא הרמנא דמלכא ופירוקא בתרא היכא דליכא הרמנא דמלכא, וזה נראה עיקר דהא קיימא לן בעלמא דינא

^ה דמלכותא דינא ומאי שנא הכא, ויש דוחין דלא אמרינן בעלמא דינא דמלכותא דינא אלא בדברים שהן להנאת המלך וכאותה שאמרו בשילהי חזקת הבתים (ב"ב נ"ד ב') מלכא אמר לא ליקני איניש ארעא אלא באיגרתא כלומר שיחתום הוא את השטר ויקיימנו כדי שיקח הוא את חוקו וכדאמרינן נמי (ב"ק ק"ג ב') תדע דקטלי דיקלי ועבדי גישרי ועברינן עלייהו, והכא בשאין לו למלך בדין זה שום תועלת, ואינו נראה מדאמרינן התם בפרק חזקת הבתים (ב"ב נ"ה א') אמר רבא הני תלת מילי אשתעי לי עוקבן בר נחמיה משמא דרבא דינא דמלכותא דינא אריסא דפרסאי עד ארבעין שנין כלומר דינא דמלכותא דינא ומלכא אמר והנהיג שתועיל חזקה לגוי בארבעין שנין והכא מאי הנאה ותועלת יש למלך בזה.

ורבינו הרב נ"ר פירשה לזו בפרק חזקת הבתים
דהכי קאמר תני חוץ מכגיטי נשים ולא משנינן לה
משום דינא דמלכותא דינא לפי שאין המלך מפקיע
ממון ישראל אצל חבירו אלא כל זמן שהוא בא
לדון בערכאות שלהם הילכך אף על פי שעשה
ישראל שטר לחבירו בערכאות שלהם לא הופקעה
השדה מן המוכר על [ידי] אותו שטר כל זמן שלא
באו בערכאות שלהן.

הועתק על ידי אוצר החכמה

רמ"א סימן שס"ט סעיף ח'

4.

י"א דלא אמרינן ציה דינא דמלכותא דינא הואיל ואינו חקוק לכל (יה) י"א
דלא אמרינן דינא דמלכותא דינא (יה) אלא צמקיס ומכקיס התלוים צקרקע י"ב כי המלך
גוזר שלא ידורו צארנו כי אם צדרך זה אצל
צשאר דצריס לא (יה) ויש חולקין וצצירא להו
דאמרינן צכל דצר דינא דמלכותא דינא

הועתק על ידי אוצר החכמה

רמ"א סימן שס"ט סעיף י"א

5.

כאז"ל דלא אמרינן דינא דמלכותא אלא צדצר שיש צו הנאה למלך או שהוא
לתקנת צני המדינה אצל לא שידונו צדיני גויס דאם כן צטלת כל דיני ישראל.

הועתק על ידי אוצר החכמה